NN 124/2021 (19.11.2021.), Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o gradnji, obnovi, održavanju i kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova na koje se ne primjenjuje uredba (EU) 2018/1139

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

2125

Na temelju članka 142. točke 5. Zakona o zračnom prometu (»Narodne novine«, br. 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14), ministar mora, prometa i infrastrukture donosi

PRAVILNIK

O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O GRADNJI, OBNOVI, ODRŽAVANJU I KONTINUIRANOJ PLOVIDBENOSTI ZRAKOPLOVA NA KOJE SE NE PRIMJENJUJE UREDBA (EU) 2018/1139

Članak 1.

U Pravilniku o gradnji, obnovi, održavanju i kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova na koje se ne primjenjuje Uredba (EU) 2018/1139 (»Narodne novine«, broj 134/20), članak 2. mijenja se i glasi:

»Pojmovi i kratice koji se upotrebljavaju u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. amaterski građeni zrakoplov: zrakoplov, uključujući onaj dostavljen u kompletu sastavnih dijelova, na kojem je najmanje 51% zadataka izrade i sastavljanja obavio graditelj ili udruga građana, za vlastitu upotrebu i s nekomercijalnim ciljem

2. balon: balon za jednu ili dvije osobe, čiji najveći projektirani obujam ne premašuje 1200 m^3 za balon uzgonjen vrućim zrakom ili čiji najveći projektirani obujam ne premašuje 400 m^3 za balon uzgonjen plinom

3. bivši vojni zrakoplov: zrakoplov koji su upotrebljavale vojne snage, osim ako se radi o tipu zrakoplova čiji je projekt usvojila EASA

4. ciklus: rad zrakoplova ili komponente od trenutka uzlijetanja do trenutka slijetanja zrakoplova, u što je uključeno prekinuto slijetanje i slijetanje s produžavanjem (touch *and go),* osim ako nije drugačije specificirano u dokumentaciji zrakoplova i/ili komponente

5. Čikaška konvencija: Konvencija o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu i njezini prilozi, potpisana u Chicagu 7. prosinca 1944

6. direktiva o plovidbenosti (AD – *Airworthiness Directive):* dokument kojim zrakoplovne vlasti objavljuju detalje o obaveznim unaprjeđenjima ili korektivnim mjerama koje se moraju implementirati u svrhu vođenja kontinuirane plovidbenosti, a sadrže upute o radovima koji se moraju provesti na zrakoplovu i komponenti zbog utvrđene nesigurnosti, moguće nesigurnosti ili stanja koje bi moglo dovesti do nesigurnosti

7. dvostruka inspekcija: inspekcija koja se provodi tijekom i nakon kritičnih radova održavanja, a koja se može izvršiti na način da:

a) jedna osoba provjerava, s vremenskim odmakom, kako je sama izvršila radove po fazama i u cijelosti ili

b) jedna osoba izvršava radove, a druga osoba provjerava izvršene radove po fazama i u cijelosti

8. EASA (European *Union Aviation Safety Agency):* Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa

9. FAA (Federal *Aviation Administration):* civilna zrakoplovna vlast Sjedinjenih Američkih Država

10. generički program održavanja zrakoplova: program održavanja zrakoplova koji podnositelj zahtjeva za odobrenje organizacije za kontinuiranu plovidbenost mora razviti u postupku odobrenja organizacije

11. graditelj: jedna ili više fizičkih osoba koja izvršava, namjerava izvršavati ili je izvršavala radove gradnje amaterski građenog zrakoplova, replike zrakoplova ili istraživačkog, eksperimentalnog i znanstvenog zrakoplova

12. istraživački, eksperimentalni ili znanstveni zrakoplov: zrakoplov posebno projektiran ili prilagođen u istraživačke, eksperimentalne ili znanstvene svrhe, koji će se vjerojatno proizvoditi u vrlo ograničenom broju

13. kontinuirana plovidbenost zrakoplova i/ili zrakoplovne komponente: svi postupci koji osiguravaju da u svakom trenutku njihovog operativnog vijeka zrakoplov i/ili zrakoplovna komponenta udovoljava važećim zahtjevima za plovidbenost i da je sposoban za sigurnu zračnu plovidbu

14. kontrolirano okruženje: vođenje kontinuirane plovidbenosti zrakoplova od strane organizacije za kontinuiranu plovidbenost bez prekida najmanje jednu godinu

15. kontrolor radova: osoba koja provodi nadzor nad radovima gradnje ili obnove, popravka i preinaka zrakoplova u skladu s odredbama ovoga Pravilnika

16. kritični radovi održavanja: radovi održavanja koji uključuju sastavljanje ili rad na sustavu bilo kojeg dijela zrakoplova ili komponente, gdje greška u izvršenju radova održavanja može direktno narušiti sigurnost leta. Primjeri kritičnih radova održavanja su:

a) radovi koji mogu utjecati na upravljanje zrakoplovom, putanju ili položaj zrakoplova, kao što su ugradnja i podešavanje komandi zrakoplova

b) radovi na sustavima za stabilnost zrakoplova, kao što su autopilot, sustav za transfer goriva

c) radovi koji mogu utjecati na silu potiska zrakoplova, kao što su ugradnja pogonske grupe, elise ili rotora i

d) revizija (overhaul), kalibracija ili podešavanje pogonske grupe, elise, rotora, prijenosa ili reduktora

17. mikrolaki avion: avion koji ima najviše dva sjedala, kojem brzina sloma uzgona nije veća od 45 čvorova kalibrirane brzine i kojem MTOM nije veći od 600 kg za avion koji nije namijenjen za letenje s vodenih površina ili 650 kg za avion koji je namijenjen za letenje s vodenih površina

18. mikrolaki helikopter: helikopter koji ima najviše dva sjedala i kojem MTOM nije veći od 600 kg za helikopter koji nije namijenjen za letenje s vodenih površina ili 650 kg za helikopter koji je namijenjen za letenje s vodenih površina

19. mikrolaka jedrilica: jedrilica koja ima najviše dva sjedala i kojoj MTOM nije veći od 600 kg

20. mikrolaka motorna jedrilica: motorna jedrilica koja nema više od dva sjedišta i kojoj MTOM nije veći od 600 kg

21. minimalna lista pregleda: popis radova potrebnih za izradu programa održavanja zrakoplova

22. motorna jedrilica (powered *sailplane):* jedrilica opremljena s jednim ili više motora koja, kad motori ne rade, ima sve karakteristike jedrilice

23. motorna jedrilica s neuvlačećim motorom i/ili elisom (TMG – *Touring Motor Glider):* vrsta motorne jedrilice koja ima motor i elisu koji se ne mogu uvući, a koja je sposobna poletjeti i penjati se vlastitim pogonom u skladu s letačkim priručnikom

24. motorna jedrilica s uvlačećim motorom i/ili elisom (self-launch *sailplane, self-sustaining sailplane):* vrsta motorne jedrilice koja ima motor i elisu koji se mogu uvući

25. lista minimalne opreme (MEL – *Minimum Equipment List):* lista izrađena u skladu s propisanim uvjetima kojom su definirani uvjeti za letačke operacije kada su utvrđene određene neispravnosti zrakoplova ili ugrađene opreme

26. nalet: proteklo vrijeme izraženo u satima i minutama (hh:mm) koje se mjeri:

a) od trenutka samostalnog pokretanja zrakoplova do trenutka zaustavljanja zrakoplova

b) od trenutka uzlijetanja do trenutka slijetanja

c) tahometrom ili drugim mjernim uređajem ili

d) kako je specificirano u dokumentaciji zrakoplova i/ili komponente;

27. MTOM (Maximum *Take-Off Mass):* najveća dopuštena masa pri uzlijetanju

28. obnovitelj: jedna ili više fizičkih osoba koja izvršava, namjerava izvršavati ili je izvršavala radove obnove zrakoplova

29. odobrena projektna organizacija: projektna organizacija koju je odobrila Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija), EASA, FAA ili drugo nadležno tijelo i koja u skladu s odredbama ovoga Pravilnika provodi nadzor radova gradnje ili obnove zrakoplova i pruža stručnu pomoć graditelju ili obnovitelju

30. operator: vlasnik zrakoplova ili druga pravna ili fizička osoba koja je kao operator upisana u Hrvatski registar civilnih zrakoplova

31. Operatorova lista dozvoljenih neispravnosti: lista izrađena u skladu s propisanim uvjetima kojom su definirani uvjeti za letačke operacije kada su utvrđene određene neispravnosti zrakoplova ili ugrađene opreme

32. organizacija: fizička ili pravna osoba odobrena za vođenje kontinuirane plovidbenosti i/ili izvršavanje radova održavanja zrakoplova i/ili komponente u skladu s ovim Pravilnikom

33. ovlaštena osoba za održavanje: fizička osoba odobrena za izvršavanje radova održavanja zrakoplova

34. pilot-vlasnik: operator zrakoplova na kojem se izvršavaju radovi održavanja, koji posjeduje odgovarajuću dozvolu pilota i valjano ovlaštenje za upravljanje tim zrakoplovom

35. planovi: izvedbena dokumentacija za gradnju ili popravak zrakoplova na temelju koje je moguće izgraditi ili popraviti zrakoplov

36. plovidbenost zrakoplova: stanje kada je zrakoplov u skladu s prihvaćenim tipom i sposoban za sigurnu zračnu plovidbu

37. posebno regulirani avion: avion projektiran da nosi samo pilota, kojim se izvode nekomercijalne letačke operacije i kojem MTOM nije veći od:

a) 300 kg

b) 315 kg za avion opremljen sustavom spašavanja padobranom

c) 330 kg za avion namijenjen za letenje s vodenih površina ili

d) 390 kg za amaterski građeni avion uz uvjet da omjer njegovog MTOM-a i:

1. ukupne snage pogonske grupe iznosi više od 5 kg/kW ili

2. potiska iznosi više od 0,26 kg/N

38. posebno regulirani balon: balon projektiran da nosi samo pilota, kojim se izvode nekomercijalne letačke operacije i kojem najveći projektirani volumen nije veći od:

a) 1200 m^3 za balon uzgonjen vrućim zrakom ili

b) 400 m^3 za balon uzgonjen plinom;

39. posebno regulirani helikopter: helikopter projektiran da nosi samo pilota, kojim se izvode nekomercijalne letačke operacije i kojem MTOM nije veći od:

a) 300 kg

b) 315 kg za helikopter opremljen sustavom spašavanja padobranom

c) 330 kg za helikopter namijenjen za letenje s vodenih površina ili

d) 390 kg za amaterski građeni helikopter uz uvjet da omjer njegovog MTOM-a i ukupne snage pogonske grupe iznosi više od 3 kg/kW

39. posebno regulirana jedrilica: jedrilica projektirana da nosi samo pilota, kojom se izvode nekomercijalne letačke operacije i kojoj MTOM nije veći od:

a) 250 kg

b) 265 kg za jedrilicu opremljenu sustavom spašavanja padobranom ili

c) 275 kg za jedrilicu namijenjenu za letenje s vodenih površina

40. posebno regulirana motorna jedrilica: motorna jedrilica projektirana da nosi samo pilota, kojom se izvode nekomercijalne letačke operacije i kojoj MTOM nije veći od:

a) 300 kg

b) 315 kg za motornu jedrilicu opremljenu sustavom spašavanja padobranom

c) 330 kg za motornu jedrilicu namijenjenu za letenje s vodenih površina ili

d) 390 kg za amaterski građenu jedrilicu s pomoćnim motorom uz uvjet da omjer njenog MTOM-a i:

1. ukupne snage pogonske grupe iznosi više od 5 kg/kW ili

2. potiska iznosi više od 0.26 kg/N

41. posebno regulirani zračni brod: zračni brod projektiran da nosi samo pilota, kojim se izvode nekomercijalne letačke operacije i kojem najveći projektirani volumen ne prelazi:

a) 1200 m^3 za zračni brod uzgonjen vrućim zrakom ili

b) 400 m^3 za zračni brod uzgonjen plinom

42. posebno regulirani žiroplan: žiroplan projektiran da nosi samo pilota, kojim se izvode nekomercijalne letačke operacije i kojem MTOM nije veći od:

a) 300 kg

b) 315 kg za žiroplan opremljen sustavom spašavanja padobranom

c) 330 kg za žiroplan namijenjen za letenje s vodenih površina ili

d) 390 kg za amaterski građeni žiroplan uz uvjet da omjer njegovog MTOM-a i:

1. ukupne snage pogonske grupe iznosi više od 5 kg/kW ili

2. potiska iznosi više od 0,26 kg/N;

43. povijesni zrakoplov: zrakoplov koji ispunjava sljedeće kriterije:

a) zrakoplov:

1. čije prvobitno projektiranje prethodi 1. siječnju 1955. i

2. čija je proizvodnja prestala prije 1. siječnja 1975. ili

b) zrakoplov koji je od jasnog povijesnog značaja, u vezi sa:

1. sudjelovanjem u važnom povijesnom događaju

2. važnim korakom u razvoju zrakoplovstva ili

3. važnom ulogom koju je imao u oružanim snagama države članice

44. program održavanja zrakoplova: dokument koji sadrži popis svih radova održavanja potrebnih da bi se osigurala kontinuirana plovidbenost zrakoplova, a koji odobrava Agencija ili organizacija za kontinuiranu plovidbenosti ili izjavom proglašava operator

45. radovi održavanja komponente: radovi održavanja na komponenti zrakoplova skinutoj sa zrakoplova ili kada nije ugrađena na zrakoplov

46. radovi servisiranja: svakodnevni radovi na zrakoplovu tijekom njegove upotrebe, kako je definirao proizvođač, a koji mogu biti nadopunjavanje goriva i ulja, kontrola i korekcija pritiska u gumama i dr.

47. replika zrakoplova: replika povijesnog ili bivšeg vojnog zrakoplova, čija je struktura slična originalnom zrakoplovu

48. Servisni bilten (SB – *Service Bulletin):* dokument kojim proizvođač zrakoplova ili komponente objavljuje detalje o preinakama zrakoplova ili komponente, radovima održavanja ili drugim informacijama o zrakoplovu ili komponenti

49. specifikacije za plovidbenost: specifikacije kojima se opisuju zahtjevi za plovidbenost zrakoplova i/ili komponente, a koje mogu biti:

a) postojeće specifikacije za plovidbenost kao što su EASA-ine certifikacijske specifikacije, *ASTM International* standardi i sl. i

b) specifikacije posebno definirane za zrakoplov koji se gradi

50. specijalizirani radovi: radovi koji ne spadaju pod redovito održavanje i radove servisiranja, a koji mogu biti zavarivanje, ispitivanje materijala bez razaranja (Non-Destructive *Testing – NDT)* i dr.

51. standardna praksa (Standard *Practice):* metode, tehnike i postupci za izvršenje radova servisiranja, održavanja, popravaka i preinaka zrakoplova i/ili komponente, opisani u dokumentima kao što su *EASA Certification Specifications for Standard Changes and Standard Repairs (CS-STAN), FAA Acceptable Methods, Techniques, and Practices – Aircraft Inspection and Repair (FAA AC 43.13)* i sl.

52. standardne preinake i popravci: preinake i popravci zrakoplova opisane u posljednjem izdanju *EASA Certification Specifications for Standard Changes and Standard Repairs (CS-STAN), FAA Acceptable Methods, Techniques, and Practices – Aircraft Inspection and Repair (FAA AC 43.13)* i sl.

53. Stavke ograničenja plovidbenosti (ALI – *Airworthiness Limitation Items):* stavke definirane postupkom certifikacije koje su utvrđene kao kritične sa stajališta zamora materijala i procjene tolerancije na kvarove i oštećenja

54. Uredba (EU) 1321/2014: Uredba Komisije (EU) br. 1321/2014 od 26. studenoga 2014. o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova i aeronautičkih proizvoda, dijelova i uređaja, te o odobravanju organizacija i osoblja uključenih u te poslove (SL L 362, 17. 12. 2014.), kako je posljednji put izmijenjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2021/700 od 26. ožujka 2021. o izmjeni i ispravku Uredbe (EU) br. 1321/2014 u pogledu podataka za održavanje i ugradnje određenih sastavnih dijelova zrakoplova tijekom održavanja (SL L 145, 28. 4. 2021.)

55. zračni brod: zračni brod za jednu ili dvije osobe, čiji najveći projektirani obujam ne premašuje 1200 m^3 za zračni brod uzgonjen vrućim zrakom ili čiji najveći projektirani obujam ne premašuje 400 m^3 za zračni brod uzgonjen plinom

56. zrakoplovni stručnjak: osoba koja, u skladu s odredbama ovoga Pravilnika, provodi nadzor radova gradnje ili obnove zrakoplova i pruža stručnu pomoć graditelju ili obnovitelju

57. žiroplan: zrakoplov koji nema više od dva sjedala, teži od zraka, kojeg pokreće motor, a uzgon u letu dobiva poglavito zbog reakcija zraka na jedan ili više rotora bez pogona na približno vertikalnim osima.«

Članak 2.

Članak 5. mijenja se i glasi:

»(1) Operator ili organizacija mora omogućiti da se nadzor zrakoplova, u svrhu utvrđivanja udovoljavanja odredbama ovoga Pravilnika, provodi u Republici Hrvatskoj.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kada operator ili organizacija dokaže da iz opravdanih razloga ne može omogućiti da se nadzor i inspekcija provede u Republici Hrvatskoj, Agencija može provesti izvan Republike Hrvatske.

(3) Agencija ocjenjuje opravdanost razloga iz stavka 2. ovoga članka u svakom pojedinom slučaju.«

Članak 3.

Članak 7. briše se.

Članak 4.

Članak 9. mijenja se i glasi:

»(1) Operator je odgovoran za kontinuiranu plovidbenost zrakoplova.

(2) Odgovornost za kontinuiranu plovidbenost zrakoplova može se prenijeti s operatora na organizaciju za kontinuiranu plovidbenost.

(3) Odgovornost za kontinuiranu plovidbenost mora se prenijeti s operatora zrakoplova kojim se izvode komercijalne letačke operacije na organizaciju za kontinuiranu plovidbenost, prije nego što se te operacije počnu izvoditi.

(4) Odgovornost za kontinuiranu plovidbenost iz stavaka 2. i 3. ovoga članka prenosi se ugovorom iz članka 10. ovoga Pravilnika

(5) Operator osigurava da se let provodi samo ako je zrakoplov plovidben.

(6) Za izvršene radove održavanja zrakoplova i/ili komponente odgovoran je izvršitelj radova održavanja.

(7) Za provedenu provjeru plovidbenosti odgovorna je organizacija za kontinuiranu plovidbenost koja je istu provela.

(8) Zapovjednik zrakoplova odgovoran je za izvršavanje prijeletnog pregleda.«

Članak 5.

Članak 10. mijenja se i glasi:

»(1) Ugovorom kojim se prenosi odgovornost za kontinuiranu plovidbenost moraju se uzeti u obzir zahtjevi ovoga Pravilnika i utvrditi obveze potpisnika u odnosu na kontinuiranu plovidbenost zrakoplova.

(2) Kada se ugovorom prenosi odgovornost za kontinuiranu plovidbenost u skladu sa člankom 9. ovoga Pravilnika, operator ili organizacija za kontinuiranu plovidbenost koji preuzimaju odgovornost za kontinuiranu plovidbenost moraju u roku od 15 dana od datuma sklapanja ugovora Agenciji dostaviti ugovor.

(3) Operator mora u roku od 15 dana od datuma raskida ugovora s organizacijom za kontinuiranu plovidbenost o prijenosu odgovornosti za kontinuiranu plovidbenost o tome obavijestiti Agenciju.

(4) Ugovor kojim se prenosi odgovornost za kontinuiranu plovidbenost mora sadržavati sljedeće:

1. podatke o operatoru

2. podatke o organizaciji za kontinuiranu plovidbenost

3. datum i mjesto sklapanja ugovora

4. registracijsku oznaku zrakoplova

5. naziv proizvođača i tip zrakoplova

6. serijski broj zrakoplova

7. vrstu operacija koje se izvode

8. obaveze operatora

9. obaveze organizacije za kontinuiranu plovidbenost

10. obavezu vođenja kontinuirane plovidbenosti u skladu s ovim Pravilnikom

11. odredbu da evidencija kontinuirane plovidbenosti zrakoplova odražava stvarno stanje zrakoplova

12. obavezu dostavljanja točnih podataka potrebnih za vođenje kontinuirane plovidbenosti i

13. obvezu vraćanja kontinuirane plovidbenosti na onoga tko je prenio odgovornost za kontinuiranu plovidbenost, u slučaju raskida ugovora.«

Članak 6.

U članku 11. točkama b) i c) briše se riječ »odobrenom«.

Članak 7.

U članku 17. stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Rokovi iz stavka 1. ovoga članka nastavljaju teći i nakon prijenosa odgovornosti za kontinuiranu plovidbenost zrakoplova.«

Članak 8.

U članku 18. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Operator ili organizacija za kontinuiranu plovidbenost moraju predati evidenciju kontinuirane plovidbenosti kada se:

a) mijenja operator zrakoplova ili